

NOSTRA PARLA

Any I. - N.º 1.

Mahó Agost 1923.

ES NOSTRO MENORQUINISME

Sa major cultura escampada per tot arreu de uns quants anys ençà, ha duit un revivament patriòtic.

No podia ésser d'altra manera, perquè cultura es coneixement i també millorament.

Els homos quant tenen més coneixença d'ells mateixos i de ses coses del mon, se tornen més bons, estimen més; i assò es patriotisme: amor a ses coses nostres i de sa nostra gent.

Neix un infant amb afany de veure sa claror i de sentir ses renòus des séu voltant; i prést distingueix son pare i sa mare, i riu quan carinyosament li parlen sos germanèts.

¡Quantes coses aprèn, en poc temps, un infantó! ¡I quantes més n'apendria, tan com torna gran, si l'anassin ensenyant amb art i esmirament!

Anys endarrera hi havia poques escoles. Avui en dia sen empatxen més de s'educació dels infants.

No som allà on hauríem d'ésser, encara, ni de bon tros. Molts arriben a homos fets sense sebre casi rès, i un altre bon grapat surten de ses escoles sabent manco de lo que convendria; pero s'ha fét camí, prou perquè els pobles vagin sortint de sa ignorancia fosca i se comencin a donar compta de lo que han sigut, de lo que son i de lo que podran ésser.

Patriotisme es assò: coneixement de sa nostra terra, de s'història de sa nostra gent, de sa llengo i de ses costums nostres; que coneixerlas an aquestes coses vol dir, per força, estimarles, vol dir sertir-s'hi devotament relligat.

Noltros, cada un de noltros, som d'un dia, com ses floretes que neixen cada primavera. Ses sequedats de s'estiu maten ses plantes tendres; pero ses llevors romanen a sa terra, i s'any vinent, a son degut temps, neixen noves plantes, que fan noves flors i noves llevors.

Aixi es la vida, i aixi som també noltros. Noves generacions neixen i creixen demunt sa nostra terra. Sa llevor es sempre sa mateixa i sa terra també.

Els qui havem nascut aquí, en aquesta illa, anem a on anem i faixem lo que faixem, ja mai més no se podrà esdevenir que deixem de ésser menorquins; perquè ses altres coses del mon, en bona o en mala ventura, venen per accident, i fills de Menorca ho som per naturalesa.

Hi ha qui en renega des patriotisme, com de sa familia; pero vé un dia en la vida que aquell qui se pensava no ésser patriota veu que s'havia enganat ell mateix, i aquet sentiment pur i noble li rebrolla i li ompla el cor i l'aconhorta dels seus sofriments o de s'anyorança.

Tots ho som patriotes en es fons i en veritat, encara que a temporades d'aturdiment no ho volguem sebre ni comprendre.

Per a ferne a tots memoria de lo que som i de lo que hauríem d'ésser, avui surt aquesta fulla, petita i humil, amb sa pretenció de que l'ascoltin els menorquins que viuen demunt Menorca i els qui estan espargits per altres terres.

Com s'aigo qui cau gota a gota, voldriem foradar sa pedra de s'indiferencia. I amb assò mos conformariem, per ara.

Lo que no podem alcançar per altres merits de més lluiment, que no tenim, ho confiam a sa virtut més modesta de sa perseverancia.

Que hi faixin més, els qui més puguin.

J. MIR.

414

LIRICA

Obrim aquesta secció amb una de ses figures més el·levades de la poesia contemporània, l'excels poeta Mossèn Miquel Costa i Llobera, que tant anyoram.

Avui volem fer aquí s'apologia des gran mestre, de son ritme de majestat incomparable, i res millor per a demostrar el ressò poderós de sa lira que divulgar aquet cant superb, ungit de sol i d'amor a sa nostra illa germana.

Ha dit el gran poeta Joan Alcover que «una alta i serena emoció, un sentit innat de la eúritmia, una claredat» son ses notes característiques des nostre poeta, i efectivament endevinam, en el seu meravellós cant al «Pi de Formentor» una dolça tranquil·litat en la mirada i una suau quietud de gest, que amaga sa febra interna.

EL PI DE FORMENTOR

Electus ut cedri

Mon cor estima un arbre! Més vell que l'olivera,
més poderós que'l roure, més verd que'l taronger,
conserva de ses fulles l'eterna primavera,
i lluita amb les ventades que assalten la ribera
com un gegant guerrer.

No guaita per ses fulles la flor enamorada,
no va la fontanella ses ombres a besar;
més Déu ungi d'aroma sa testa consagrada
i li donà per trono l'esquerpa serralada
per font l'inmensa mar.

Quan lluny, damunt les ones, renaix la llum divina,
no canta per ses branques l'aucell que encativam;
el crit sublim escolta de l'àliga marina,
o del voltor que passa sent l'ala gegantina
remoure son fullam.

Del llim de aquesta terra sa vida no sustenta;
revincla per les roques sa poderosa rel,
té pluges, i rosades, i vents, i llum ardenta,
i, com un vell profeta, reb vida i s'alimenta
de los amors del cel.

Arbre sublim! Del geni n'es ell la viva imatge:
domina les muntanyes i guaita l'infinit:
per ell, la terra es dura, mes besa son ramatge
el cel que l'enamora, i te'l llamp i l'oratge
per gloria i per dalit.

Oh! si: que quan alloure bramulen les ventades
i sembla entre l'escuma que tombi'l seu penyal,
llavors ell riu i canta més fort que les onades
i vencedor espolsa damunt les nuvolades
sa cabellera real.

Arbre, moa cor t'enveja. Sobre la terra impura
com a penyora santa duré jo'l teu recort.
Lluitar constant i vèncer, reinar sobre l'altura
i alimentar-se i viure de cel i de llum pura...
Oh vida, oh noble sort!

Amunt, ànima forta! Traspassa la boirada
i arrela dins l'altura com l'arbre dels penyals.
Veuràs caure a tes plantes la mar del mon irada,
i tes cançons tranquiles niran per la ventada,
com l'au dels temporals.

CRONICA I NOTICIARI

Primera Junta General

En data de 11 de juliol a les sis des capvespre tingué lloc sa reunió de tots els socis fundadors en la qual se prengueren importants acords referents a ses tasques que deu realitzar NOSTRA PARLA, despues de nomenar el Consell Directiu amb a questa forma:

Joan Mir i Mir, president; Francesc Hernández Sanz, vice-president, Humbert Ferrer, tresorer; Ferrán Soldevila, bibliotecari; Marçal Pascuchi, secretari i Mossèn Josep Juane-
neda Callejas, Jaume Ferrer Aledo, Pere Ripoll i Rafel Farnés Monjo, vocals.

Reunió del Consell Directiu

El dia 5 s'ha celebrat sa reunió des Consell Directiu de «N. P.», nomenan-se una Comissió de Delegacions, i sa Redacció des «Butlletí», ultra altres importants acords.

Visita de «Nostra Parla»

Una Comissió constituída pels senyors Joan Mir i Mir, Mossèn Josep Juane-
neda, Marçal Pascuchi i Joan Hernández Mora ha fet una visita de cortesia a Sa Ilustríssima el nostre aimadíssim Bisbe de Menorca, i han quedat profundament satisfets de sa bona acullida dis-
pensada pel Prelat.

Delegacions

Está ja gairabé constituída sa delegació de Ciutadella, en s'organització de sa qual hi ha intervingut en primer lloc nostre bon amic En Rafel Farnés i Monjo.

Comissió de Delegacions

Aquesta Comissió ha quedat establerta en sa forma següent:

Rafel Farnés, president; Agustí Domenech Landino, secretari; Antoni Morlà, i A. So-
cías Amorós, vocals.

Comissió de Redacció des «Butlletí»

Resta integrada pels senyors Joan Mir i Mir, Ferrán Soldevila, Francesc Hernández
Sanz, Marçal Pascuchi Cardona i Joan Hernández Mora.

Adhesions rebudes

Havem rebut des Batle de la Ciutat de Mallorca aquesta afectuosa lletra.

Sr. President de NOSTRA PARLA.

Molt Sr. meu: Amb gran satisfacció he rebut l'ofici de vostés donant-me compte tan atentament de la creació de NOSTRA PARLA a Mahó, celebrant hagi recaigut la presidència en la persona de vosté. No he de dir-li amb quina efusió accept i retorn l'amistat que m'ofe-
reix ja que no hi ha germanor més viva i profunda que la que procedeix de tenir als llavis i al cor la mateixa llengua, fonament de la Pàtria.

Posim a disposició de tots els associats i vosté rebí una forta estreta de mans.

GUILLEM FORTEZA.

També el volgut escriptor menorquí, metge des Mitjorn-gran, senyor Camps i Merca-
dal (*Francesc d'Albranca*), té per noltros expresives paraules.

Sr. Secretari de NOSTRA PARLA.—MAHÓ.

Benvolgut senyor meu: Rebí vostra carta, amb data 12 juliol, dient-me que, en la Junta
Constitutiva que celebrá la Associació menorquina NOSTRA PARLA, se prengué l'acord de
considerarme com a soci fundador de tal entitat.

Mil merces als electors: tenguin en compte que som passat de llarg els setanta i un anys; però sempre som estat disposat a fer lo que bonament pugui per a sa nostra terra i per a sa nostra parla.—Vostre servent affm.

F. CAMPS I MERCADAL.

Amb semblants termes afalagadors mos mostren simpatia els senyors Joan Estelrich, director de s'Editorial Catalana i sa Fundació Bernat Metge; Micer Pere Ballester; doctor Frederic Llansó; Joan Cavaller i Piris, apotecari; Mossèn Antoni Orfila i s'Ateneu Popular de Mahó.

Llibres rebuts

Ja havem donat compta per mitjà d'un diari de sa nostra ciutat des valuosissim arreplec de publicacions de s'Ajuntament de Barcelona que mos envià sa Comissió de Cultura; i de sa no menys generosa donació del senyor Joan Estelrich, qui sempre s'enrecorda de noltros.

Darrerament hem rebut, ultra altres revistes i diaris, cinquanta exemplars des nombre extraordinari des butlletí de «Nostra Parla», de Barcelona, corresponent al mes de juny.

Un bon arreplec de termes

El Sr. Pere Ballester presenta dins sa «Revista de Menorca» i en forma de glosas un inmens arreplec de termes de ca-nostra.

Creim que seria interessantíssim que s'esmentat senyor fes un vocabulari d'aquets termes per a divulgarlos.

NOSTRA PARLA felicita coralment al Sr. Ballester per sa seva obra en prò de sa nostra llengua.

DE MALLORCA

A Inca amb grans festes; en ses quals ha pres part tota sa ciutat i molta gent de fora, s'ha posat sa handera mallorquina a la Sala d'aquella ciutat.

Déu faci que prest poguem veure lluïr sa nostra.

= A la pintoresca vila de Valldemosa s'han celebrat solemnes festes amb motiu també de sa col·locació a sa façana de la Sala d'aquella vila de sa bandera mallorquina.

Fou una festa molt lluída.

= S'Associació per la cultura de Mallorca ha organitzat uns Jocs Florals.

Quant ho farem noltros?

= A Palma s'ha mort es gran escriptor i catedràtic de Literatura, Joan Lluís Estelrich. Ses lletres mallorquines estan de dol.

UN LLIBRE NOU

De re cibaria. — Recopilació de receptes per menjars, tant de cuina com de rebosteria i pastisseria menorquines. Aquesta obra des ja anomenat escriptor senyor Ballester mereix nostra entusiasta felicitació.

Ha redactat en sa nostra parla moltes receptes de saborosos antics menjars menorquins.

SALUTACIÓ

A totes ses publicacions periodiques, aquesta nostra, sa mes petita, saluda amb respecte i carinyo.

De una manera particularment afectuosa hem de referir-mos a ses publicacions menorquines, amb ses quals voldríem tenir bon veinat sempre i col·laboració germanivola quan importi per ses conveniencies de sa nostra terra.